

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Изборно веће Факултета политичких наука, на седници одржаној 10. октобра 2019. године формирало је Комисију за припрему Извештаја о пријављеним кандидатима за избор ванредног професора за ужу научну област **Политичко-социолошке студије**, у саставу: **др Зоран Стојиљковић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, **др Славиша Орловић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду и **др Слободан Цвејић**, редовни професор Филозофског факултета, Универзитета у Београду. Комисија је прегледала конкурсни материјал и у складу са Законом о Универзитету и Статутом Факултета политичких наука подноси:

ИЗВЕШТАЈ

На оглас објављен у публикацији Националне службе за запошљавање *Послови* од 23. октобра 2019. године, пријавио се један кандидат, др Душан Спасојевић. Кандидат је приложио пријаву на конкурс, читану личну карту, оригинале или оверене фотокопије диплома основних студија и докторских студија, односно уверења о завршеним мастер студијама, биографију, библиографију научних радова, фотокопије објављених радова, извод из матичне књиге рођених и уверење о држављанству. Комисија је утврдила да пријава кандидата садржи све конкурсом предвиђене елементе.

1. Биографски подаци

Душан Спасојевић је рођен [REDACTED] у [REDACTED], где је завршио основну школу и гимназију. 1998. године уписује се на Факултет политичких наука, смер за Новинарство и комунологију, који завршава 2005. године израдом дипломског рада „Комуникациона стратегија Студентске уније Србије“, код ментора професора др Бранимира Стојковића (просечна оцена током студија 8.29). Током студирања, Душан је био активан у више невладиних и студентских организација.

2005. године уписује магистарске студије на смеру за Политичку социологију, од када је и ангажован као демонстратор на предметима Политичка социологија и Политичка социологија савременог друштва. Магистарске студије је завршио 2008. године, са просечном оценом 10 (десет), тезом „Социјални расцепи и њихов утицај на консолидацију демократије у Србији 2000-2007“, код ментора проф. др Вукашина Павловића. У јулу 2009. је изабран у звање асистента на Факултету политичких наука.

Спасојевић је звање доктора наука стекао у јулу 2014. године када је одбранио докторску дисертацију „Социо-структурни приступ у савременој политичкој

социологији“, под менторством професора Зорана Стојиљковића. За доцента у области политиколошко-социолошке студије је изабран у марту 2015.

Спасојевић учествује у извођењу наставе на три предмета основних студија – Политичка социологија савременог друштва, Савремена држава и Партије и партијски системи, као и неколико предмета на постдипломским студијама: Конфликти и дијалог, Политичка и цивилна стратегија промена и Политичке партије и идеологије. Кандидат има велико истраживачко искуство, како на домаћим, тако и на регионалним и међународним пројектима. Поред рада на факултету, активно сарађује са организацијама цивилног друштва на образовним и истраживачким и програмима.

2. Достављени научни радови

Списак објављених радова до избора у звање доцента

До избора у звање доцента 2015. године, др Душан Спасојевић објавио је следеће радове из уже научне области Политиколошко-социолошке студије:

Зоран, Стојиљковић и Душан, Спасојевић (2015). Партијски систем Србије у Како интерну страначку демократију учинити могућом?, Стојиљковић, Спасојевић и Лончар (ур.), Београд, Подгорица: Факултет политичких наука, ЦеМИ, стр. 49-68.

Spasojević, Dušan i Kleut, Jelena (2015). Europeanization discourse of Serbian political elites: *Pešćanik and Nova srpska politička misao*, u Zimmermann, T. & Jakir, (ur). *Europe and the Balkans: Decades of 'Europeanization'?* Würzburg: Königshausen & Neumann GmbH, str. 57-67.

Стојиљковић Зоран, Спасојевић Душан и Лончар Јелена (2013). Изборна понуда и идеолошко профилисање странака у Србији. *Српска политичка мисао* бр. 2/2013, год. 20, вол. 40, стр. 135-150.

Спасојевић, Душан (2012). Контролна функција Народне скупштине Републике Србије у Демократске перформанце парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе, Славиша Орловић (приредио), Београд, Сарајево, Подгорица: Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Сарајевски отворени центар, Факултет политичких наука – Универзитет Црне Горе, стр. 135-147.

Спасојевић Душан, Клеут Јелена и Бранковић Јелена (2012). Друштвене промене, болоњски процес и трећа мисија универзитета у Србији. *Теме*, година XXXVI, бр. 3, стр. 1157-1172.

Спасојевић, Душан (2011). Мониторинг демократије - дувачи у пиштаљку и контролни веб-сајтови. *Политички живот*, бр. 2, стр. 91-98.

Спасојевић, Душан (2011). Одблокирана транзиција – политичке поделе у Србији након 2000. Године, *Годишњак Факултета политичких наука* (година V, број 5), Факултет

политичких наука, Београд. стр 119-138.

Спасојевић, Душан (2011). Динамика политичких расцепа у Србији 2000-2010. у Партије и избори у Србији - 20 година, Славиша Орловић (ур), Friedrich Ebert Stiftung, Факултет политичких наука, Београд, стр. 105-118.

Спасојевић, Душан (2010). Пети октобар у контексту „шарених револуција“ у Развој демократских установа у Србији - Десет година после, Душан Павловић (ур), Heinrich Boll Stiftung, Београд, стр. 53-63.

Лончар, Јелена и Спасојевић Душан (2010). Институционални механизми сарадње државе и цивилног друштва, у Савремена држава - структура и социјалне функције, Вукашин Павловић, Зоран Стојиљковић (ур), Факултет политичких наука, Konrad Adenauer Stiftung, Београд, стр. 173-193.

Спасојевић, Душан (2008). Одмрзавање „замрзнуте хипозете” - нови приступи социјалним расцепима. *Годишњак Факултета политичких наука* II (2), стр. 225-237.

Спасојевић, Душан (2008). Грађење државе и цивилног друштва у пост-комунизму, у Вукашин Павловић и Зоран Стојиљковић (ур.), Савремена држава, Факултет политичких наука - Центар за демократију, Konrad Adenauer Stiftung, Београд, стр. 147- 167.

Објављене монографије и радови од последњег избора у звање

Кандидат је уз своју пријаву приложио следеће монографије и радове који су у целости објављени од последњег избора у звање:

Научна монографија/књига односно уџбеник или критичка монографска публикација:

1. Спасојевић, Душан и Стојиљковић, Зоран (2019). Између уверења и интереса – идеологија и организација партија у Србији, Београд: Фабрика књига.
ISBN 978-86-7718-194-9

Радови у међународним часописима:

1. Spasojević, Dušan (2019). Riding the wave of distrust and alienation – new parties in Serbia after 2008. *Politics in Central Europe*, Vol. 15, No. 1, pp. 139-162.
2. Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (2018). Populistički *Zeitgeist* u “proevropskoj” Srbiji, *Politička misao*. god. 55, br. 3, str. 104-128.
3. Miloš, Bešić i Spasojević, Dušan (2018). Montenegro, NATO and the divided society. *Communist and Post-Communist Studies* 51, pp. 139-150.

Рад у националном часопису међународног значаја:

1. Спасојевић, Душан (2015). Социо-структурна парадигма у савременој политичкој науци”. *Српска политичка мисао*, посебно издање Социо-структурна парадигма у Србији, стр. 7-35.

Рад са међународног научног скупа објављен у целини:

1. Spasojević, Dušan (2019). Populists’s influence on the state of democracy in transitional post-communist countries, u Dragičević Šešić, M. i Nikolić, M. (ur.) *Situating populist politics: arts and media nexus*. Beograd: Clio, Faculty of Dramatic Art, str. 63-82.

2. Spasojević, Dušan (2019). Transforming Populism – From Protest Vote to Ruling Ideology: The Case of Serbia, u Beširević, V. (ur.) *The new politics of decisionism*, The Hague: Eleven publishing, str. 125-140.

3. Kleut, Jelena i Spasojević Dušan (2015). Monitory democracy online: a case study of two Serbian initiatives, u *Democracy and Media in Central and Eastern Europe 25 Years on*, Dobek-Ostrowska & Glowacki (ur.), Frankfurt: Peter Lange Edition, str. 177-197.

Рад са научног скупа националног значаја објављен у целини:

1. Спасојевић, Душан (2017). Може ли популизам бити владајућа идеологија? у Симендић, М. (ур.) *Демократски отпори нормализацији ауторитаризма*. Београд: Удружење за политичке науке Србије, Факултет политичких наука, стр. 75-91.

2. Спасојевић, Душан (2016). Какве левице су могуће у Србији? у Орловић, С. (ур.) *Социјална демократија у Европи и концепт „доброг друштва”*. Београд: Центар за демократију, Friedrich Ebert Stiftung, стр. 183-196.

3. Зоран Стојиљковић, Душан Спасојевић и Јелена Лончар (2015). Да ли је популизам неизбежан састојак политике у Србији?, у Кнежевић-Предић, В. (ур.) *Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту*. Београд: Факултет политичких наука, стр: 37-50.

Поглавља у тематским зборницима међународног значаја:

1. Spasojević, Dušan i Stojiljković, Zoran (2019). The Presidentialisation of Political Parties in Serbia: Influence of Direct Elected President, у Passarelli, G. (ур.) *The Presidentialisation of Political Parties in the Western Balkans*, Palgrave Macmillan, str.49-72.

2. James Stanyer, Susana Salgado, Giuliano Bobba, Gergö Hajzer, David N. Hopmann, Nicolas H3ubé, Norbert Merkovity, Gökey Özerim, Stylianos Papathanassopoulos, Karen B. Sanders, Dušan Spasojević & Lenka Vochocova (2019). Journalists' Perceptions of Populism and the Media: a cross-national study based in semi-structured interviews in Reinemann Carlsen, Stanyer James, Aalberg Toril, Esser Frank i de Vreese Claes (ur.), *Communicating populism: Comparing actor perceptions, media coverage and effects on citizens in Europe*. NY and London: Routledge, str. 34-50.
3. Spasojević, Dušan i Stojiljković, Zoran. (2018). Strong Leaders, Passive Members, and State-Dependency in Serbia, u Sergiu Gherghina, Alexandra Iancu i Sorina Soare (ur.) *Party Members and Their Importance in Non-EU Countries*. London: Routledge, str. 148-168.
4. Spasojević, Dušan (2017). Serbia, u Vandor, Traxler, Millner i Meyer (ur.) *Civil Society in Central and Eastern Europe: Challenges and Opportunities*. Vienna: Erste Foundation, str. 266-281.
5. Spasojević, Dušan (2016). Serbian Political Parties and the Kosovo Question, u Mehmeti i Radeljić (ur.) *Kosovo and Serbia: Contested Options and Shared Consequences*, Pittsburg: Pittsburgh University Press, str. 106-126.
6. Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (2016). Organizational Structures of Political Parties in Serbia, u Katarzina Sobolewska-Myslik, Beata Kosowska-Gastol i Piotr Borowiec (ur.) *Organizational Structures of Political Parties in Central and Eastern European Countries*. Krakow: Jagiellonian University Press, str. 369-390.

Приказ достављених књига и научних радова:

1. Спасојевић, Душан и Стојиљковић, Зоран (2019). Између уверења и интереса – идеологија и организација партија у Србији, Београд: Фабрика књига.
ISBN 978-86-7718-194-9

Књига Између уверења и интереса представља исход вишегодишњег коатурског истраживачког рада кандидата са професором Зораном Стојиљковићем. Аутори су књигу копципирани као својеврсни преглед првих 30 година плурализма у Србији, посматраног кроз две најважније димензије – партијске идеологије и организациону структуру. Аутори негују структуралистички приступ, којим се превасходно разматра програмска еволуција партија и њен однос са променама у друштвеној структури, али и вредносна основа институционалног дизајна – како оног који се тиче политичког система у начелу, тако и интерне динамике у партијама. Упркос уверењу да партије у Србији немају идеологије ни програме, аутори показују да се могу уочити јасни вредносни блокови који, као својеврсна арматура политичког простора, дају одређену стабилност и трајност. Књига има 4 основна поглавља, уводно и закључно поглавље.

Прво поглавље књиге се бави разумевањем идеолошког простора у пост-индустријском, постмодерном и пост-идеолошком свету. Аутори указују на доминацију културно-вредносних питања (што разумеју као континуитет са крајем 20. века када ове теме преузимају примат на уштрб економских подела), али и радикализацију и поларизацију партијске сцене, односно повећање идеолошке дистанце. Радикализација је последица појаве нових странака, пре свега нове левице и радикалне деснице, услед нових околности изазваних глобализацијом и европским интеграцијама, али и мигрантском и економском кризом у последњем таласу. Са друге стране, идеолошка дистанца заснована на економским питањима се мање изменила, те је идеолошки простор у економском пољу и даље ужи у поређењу са вредносним пољем.

Друго поглавље посвећено је идеолошком простору у Србији, који се посматра кроз фазе развоја партијског система (аутори комбинују Бјелашаков фазни модел развоја и теорију социјалних расцепа). Аутори полазе од неразвијене идеолошке позиције која карактерише прву транзициону деценију, преко идеолошког профилисања и поларизације које је обележило период након демократских промена, закључно са сужавањем идеолошког простора у периоду власти СНС. Сужавање простора подстакло је нове актере на крајевима политичке сцене што аутори разматрају кроз призму популистичких и антипартијских идеја, наглашавајући тиме да долази до темељног оспоравања успостављеног консензуса, али и до немогућности да се партијски систем институционализује у овом облику.

Треће поглавље анализира организациону димензију странака кроз три основне целине – основну организациону структуру (распodelу утицаја између партијских органа), положај чланова и утицај лидера на рад странке. У овом поглављу се комбинују институционални и идеациони приступи у покушају да се проникне у однос наслеђа које странке вуку из прве транзиционе фазе и институционалног дизајна који је делимично неутралан (егзоген), а делом преобликован у складу са тренутним интересима владајућих већина (ендоген). Аутори се ослањају на приступ институционалне мимикрије (на трагу радова Семјуелса и Шугарта) при анализи президенцијализације партија у Србији, док се код анализе положаја чланства јасно показује да партије игноришу велики број партиципативних могућности које су им на располагању, а које редефинишу улогу чланова у савременим постмодерним партијама.

Четврти део одговара на питање о функцијама које партије обављају у демократском друштву. Ослањајући се на претходне делове књиге и бројна емпиријска истраживања, аутори показују да партије обављају тек минималне репрезентативне улоге, чиме се доводи у питање квалитет демократског процеса. Штавише, показује се да су недостаци у обављању функција системски и структурално засновани, те да их је немогуће уклонити у кратком року и без темељних промена. Аутори такође нуде начелне сценарије даљег развоја партијског система Србије кроз анализу најутицајнијих трендова.

Ова књига представља важан допринос студијама политичких партија у Србији јер истовремено даје увид у развојни пут партија, али и показује „сусрет“ српских партија и политичке праксе са забрињавајућим трендовима који се јављају у западним, демократским порецима (анализирају се трендови попут персонификације, президенцијализације, појаве ауторитарних и популистичких тенденција, итд). Ови трендови се у нашем контексту калеме на слабо институционализоване партије и слабе институције поретка и тиме бивају много утицајнији него у матичном окружењу из кога

долазе. Тиме се још једном јавља потреба да се трендови и процеси анализирају у контексту, што је приступ који аутори пажљиво негују.

1. Spasojević, Dušan (2019). Riding the wave of distrust and alienation – new parties in Serbia after 2008. *Politics in Central Europe*, Vol. 15, No. 1, pp. 139-162.

У овом раду Спасојевић анализира партијски систем Србије кроз призму појаве нових партија. Србија представља занимљив случај јер нове партије (посматрано и кроз веома строге критеријуме) чине велики део не само парламента, већ и владајуће већине. Ослањајући се на популистичке трендове и антипартијске тенденције, аутор показује како је развој партијског система текао кроз уобичајене фазе за источно-европске системе, али и да се у последњој фази није десио прелаз ка консолидованом полиархијском или плуралистичком моделу, већ да је дошло до деконструкције и деконсолидације модернистичке и либералне стране партијског система. Спасојевић показује да је појава и успех нових станака условљена сужавањем идеолошког простора, али и високим степеном неповерења у политичке актере и институције.

2. Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (2018). Populistički *Zeitgeist* u “proevropskoj” Srbiji, *Politička misao*. god. 55, br. 3, str. 104-128.

У ко-ауторском раду са Зораном Стојиљковићем се анализира тренд популистичких партија које настају у Србији након 2008. године. Аутори бирају идеациони приступ популизму (и разумевање популизма као танке идеологије) и анализирају начин на који партије комбинују популистичке идеје са већ постојећим идеолошким позицијама, као и идеолошке позиције нових партија и актера које настају након изборних циклуса 2007. и 2008. године. Овај период карактеристичан је по сужавању идеолошког простора и стварању „плитког проевропског идеолошког консензуса“ између релевантих партија. Сужавање је остворило простор на крајевима политичког спектра где се јављају изазивачи успостављеном консензусу. Аутори показују снажне популистичке елементе код скоро свих актера, али и занимљиву варијацију самих популистичких идеја – од проевропске варијанте код владајуће СНС, преко класичног анти-имигрантског десног популизма код Двери и артикулације левог популизма код Не даймо Београд, до анти-партијских елемената у идејама Доста је било или Љубише Прелетачевића Белог. Аутори показују да случај Србије може доста да понуди у савременом разумевању популизма, као и да се идеациони приступ може применити и на идеолошки слабо издиференциране заједнице.

3. Miloš, Bešić i Spasojević, Dušan (2018). Montenegro, NATO and the divided society. *Communist and Post-Communist Studies* 51, pp. 139-150.

Написан у коауторству са професором Милошем Бешићем, рад показује како се на примеру Црне Горе може применити Дигн Краусова концепција о потпуним и парцијалним социјалним расцепима. У чланку „Montenegro, NATO and the divided society“ је реч о емпиријском тестирању хипотезе о друштвеним расцепима. Користећи веома обимну емпиријску грађу, у овом раду се указује да је питање НАТО интеграције Црне Горе саставни део базичних структуралних расцепа који постоје у овом друштву.

Користећи хијерархијско линеарно моделирање, у тексту се указује у којој мери структурални предиктори одређују подршку НАТО интеграцијама, и на основу тога се закључује да је НАТО заправо, један од маркера самог базичног друштвеног расцепа. Текст обилује подацима као и теоријским аргументима, а у тексту се доводи у питање стабилност НАТО интеграција Црне Горе, с обзиром на дубину и интензитет сукоба који у друштву постоји, а који је саставни део темељног друштвеног расцепа.

4. Спасојевић, Душан (2015). Социо-структурна парадигма у савременој политичкој науци”. *Српска политичка мисао*, посебно издање Социо-структурна парадигма у Србији, стр. 7-35.

Текст објашњава позицију и значај социо-структурне парадигме у савременој политичкој науци. Полази се од инерпретације класичне Лиспет-Роканове теорије социјалних расцепа, да би се онда кроз објашњења критике и иновација показале основни експланаторни капацитети парадигме, али и њени највећи недостаци. Посебна пажња даје се савременој интерпретацији културно-вредносних и социо-економских расцепа и њиховој све већој испреплетаности и међусобном оснаживању у савременим друштвима.

5. Spasojević, Dušan (2019). Populists’s influence on the state of democracy in transitional post-communist countries, u Dragičević Šešić, M. i Nikolić, M. (ur.) *Situating populist politics: arts and media nexus*. Beograd: Clio, Faculty of Dramatic Art, str. 63-82.

У овом раду се приказује како различите комбинације популизма са десним, конзервативним и традиционалистичким идеологијама утичу на стање демократије у специфичном транзиционом контексту источноевропких друштава. Посебан акценат ставља се на однос владајућих актера према опозицији, медијима, независним контролним и регулаторним телима, али и на варијације у ставовима према Европској унији. Популистички актери преузимају власт као доминантне партије, успевају да се на власти задрже, па чак и да се на њу врате после неколико изборних циклуса. Ови успеси су посебно значајни јер до њих долази без значајнијег смањења „степен популизма“, односно без де-радикализације популистичких странака. Напротив, у тексту се показује да су партије попут мађарског Фидеса, пољског Ред и закона или Српске напредне странке без већих проблема уклопиле идеологију популизма са својим идеолошким позицијама и прилагодили је за потребе странака које се налазе у власти.

6. Spasojević, Dušan (2019), Transforming Populism – From Protest Vote to Ruling Ideology: The Case of Serbia, u Beširević, V. (ur.) *The new politics of decisionism*, The Hague: Eleven publishing, str. 125-140.

У још једном раду посвећеном популизму, Спасојевић посматра како се популистичка позиција мења када странка долази на власт. Упркос очекивањима да ће доћи до дерадикализације или умањења анти-елитистичких ставова, као и опадања подршке од стране бирача, савремене популистичке партије су нашле начин да спрече све споменуте процесе (по чему се разликују од популистичког таласа с краја 20. века). На

примеру Српске напредне странке аутор показује како се могу помирити сукобљени интереси и како оно што се некада разумело као „протестна позиција“ може претворити у платформу за владање.

7. Kleut, Jelena i Spasojević Dušan (2015). Monitory democracy online: a case study of two Serbian initiatives, u *Democracy and Media in Central and Eastern Europe 25 Years on*, Dobek-Ostrowska & Glowacki (ur.), Frankfurt: Peter Lange Edition, str. 177-197.

Ослањајући се Кинов концепт надгледајуће демократије (monitory democracy), аутори анализирају две организације – Пиштаљку и Истиномер, које користе нове комуникационе канале и могућности да ојачају своју надгледајућу и контролну димензију. У раду се анализира и да ли ови актери себе разумеју као медијске организације или као актере цивилног друштва и од чега зависе разлике у перцепцији.

8. Спасојевић, Душан (2017). Може ли популизам бити владајућа идеологија? у Симендић, М. (ур.) *Демократски отпори нормализацији ауторитаризма*. Београд: Удружење за политичке науке Србије, Факултет политичких наука, стр. 75-91.

У овом раду, анализирајући пример Српске напредне странке, разматра се начин рпомене идеолошке платформа популистичких партија у ситуацији када дођу на власт. Популизам се разуме као идеологија засновану на идеји да је друштво подељено на корумпирану елиту и народ, што подразумева да се идеолошки концепт странке налази пред изазовом када она постане странка власти. Идеолошка трансформација СНС се посматра кроз три изборна циклуса –опозициони (из 2012. године) и два владајућа (2014. и 2016. година) преко анализе изборних платформи и порука.

9. Спасојевић Душан (2016). Какве левице су могуће у Србији? у Орловић, С. (ур.) *Социјална демократија у Европи и концепт „доброг друштва“*. Београд: Центар за демократију, Friedrich Ebert Stiftung, стр. 183-196.

Питање институционализације и структурирања партијских система (или бар партијске сцене) је једно од кључних питања у транзитолошким дисциплинама политичке науке. Ово питање засновано је на претпоставци да само стабилни партијски системи могу довести до стабилних демократија и поштовања демократских процедура. Такође, имплицитно се подразумева да је нужно да партијски систем одсликава расположење бирачког тела и да постоје успостављене и интересно засноване везе између странака и њихових бирача. У овом раду се полази од Кичелтове теорије о структурирању партијских система у пост-комунистичким друштвима, која на јединствен начин комбинује структуралистичке претпоставке са институционалним правилима и омогућава увид у сложени процес мобилизације одређених група у бирачком телу и њиховог везивања за политичке партије, као и процес структуралне демобилизације (или демотивације) других потенцијално активних група.

10. Зоран Стојиљковић, Душан Спасојевић и Јелена Лончар (2015). Да ли је популизам неизбежан састојак политике у Србији?, у Кнежевић-Предић, В. (ур.) *Политички*

идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту. Београд: Факултет политичких наука, стр: 37-50.

У овом раду се разматра концепт популизма и нуди дефиниција која би била укорењена у теоријски веома развијеном пољу истраживања популизма у западној Европи, али која би истовремено рефлектовала нове трендове у транзиционим демократијама. Други корак представља анализа друштвених и институционалних карактеристика транзиционе Србије и давање одговора на питање да ли ове карактеристике подстичу популистичко понашање политичких актера. Основне димензије анализе су институционализација партијских система са једне стране и анализа социјалног капитала и могућности да грађани у значајнијој мери утичу на политичке процесе, са друге стране.

11. Spasojević, Dušan i Stojiljković, Zoran (2019). The Presidentialisation of Political Parties in Serbia: Influence of Direct Elected President, у Passarelli, G. (ур.) *The Presidentialisation of Political Parties in the Western Balkans*, Palgrave Macmillan, str.49-72.

У ко-ауторском раду са Зораном Стојиљковићем се анализира улога и значај лидера партија за политику у Србији. Текст прати институционалистичку аргументацију коју развијају Самјуелс и Шугарт и показују како институције подстичу президентијализацију странака у Србији. Аутори анализирају како различити услови доводе до различитих степена президентијализације и указују на више фаза током само три деценије плурализма у Србији (укључујући и варијације унутар фаза). Такође, аутори се ослањају на концепт генетичких карактеристика странака да би показали да лидерске тенденције у странкама имају корен у првој транзиционој декади и тежњи тада опозиционих странака да опонашају СПС под Милошевићем како би га победили на изборима.

12. James Stanyer, Susana Salgado, Giuliano Bobba, Gergö Hajzer, David N. Hopmann, Nicolas HZubé, Norbert Merkovity, Gökay Özerim, Stylianos Papathanassopoulos, Karen B. Sanders, Dušan Spasojević & Lenka Vochocova (2019). Journalists' Perceptions of Populism and the Media: a cross-national study based in semi-structured interviews in Reinemann Carsten, Stanyer James, Aalberg Toril, Esser Frank i de Vreese Claes (ур.), *Communicating populism: Comparing actor perceptions, media coverage and effects on citizens in Europe*. NY and London: Routledge, str. 34-50.

Ово поглавље је део публикација објављене у оквиру COST Акције Populist Political Communication in Europe. Рад представља међународну компаративну студију у којој је било укључено 9 земаља и усмерен је на то како новинари разумеју популизам и његове ефекте на медијску сферу и стање демократије.

13. Spasojević, Dušan i Stojiljković, Zoran. (2018). Strong Leaders, Passive Members, and State-Dependency in Serbia, у Sergiu Gherghina, Alexandra Iancu i Sorina Soare (ур.) *Party Members and Their Importance in Non-EU Countries*. London: Routledge, str. 148-168.

У ко-ауторском раду са Зораном Стојиљковићем се разматра положај чланства у партијама у Србији. Ово је једна од ретких студија које се бави овом темом, јер је највећи број истраживања усмерен на друге димензије партијског рада. Аутори показују да у Србији и даље доминира традиционално разумевање партијског чланства, које подразумева пасивну улогу и мали утицај на страначке политике и доношење одлука. Такође, велике државне субвенције које се издвајају за странке додатно маргинализују положај чланства јер партије везују за државу и њен буџет.

14. Spasojević, Dušan (2017). Serbia, u Vandor, Traxler, Millner i Meyer (ur.) *Civil Society in Central and Eastern Europe: Challenges and Opportunities*. Vienna: Erste Foundation, str. 266-281.

Спасојевић је аутор поглавља о Србији у овом великом међународном пројекту процене стања цивилног друштва. Свако поглавље засновано је на прегледу налаза и великој емпијској грађи прикупљеној током рада на студији.

15. Spasojević, Dušan (2016). Serbian Political Parties and the Kosovo Question, u Mehmeti i Radeljić (ur.) *Kosovo and Serbia: Contested Options and Shared Consequences*, Pittsburg: Pittsburgh University Press, str. 106-126.

Ослањајући се на концепт социјалних расцепа, аутор анализира на који начин је питање Косова артикулисано од стране партија у Србији, као и на који начин се та артикулација мења током времена. Аутор показује да је питање Косова постављено као симбол традиционалистичких снага насупрот модерлистичким снагама које своју политику артикулишу идејом Европске уније. Борба ова два политичка блока врхунац доживљава током изборних циклуса 2007. и 2008. година након чега улазимо у нову фазу када се косовско питање помера у други план – како због идеолошких (формирање плитког про-европског консензуса), тако и због тактичких разлога (покушај СНС да умањи идеолошки пртљаг наслеђен од СРС).

16. Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (2016). Organizational Structures of Political Parties in Serbia, u Katarzina Sobolewska-Myslik, Beata Kosowska-Gastol i Piotr Borowiec (ur.) *Organizational Structures of Political Parties in Central and Eastern European Countries*. Krakow: Jagiellonian University Press, str. 369-390.

У ко-ауторском раду са Зораном Стојиљковићем, Спасојевић анализира организационе димензије политичких партија у Србији. Аутори показују сличности и разлике између партија, са нагласком на централизујуће и лидерске тенденције које воде ка олигархизацији партија.

Оцена резултата научног и истраживачког рада

На основу категоризације и прегледа квантитативно исказаних научних резултата за стицање звања ванредног професора за ужу научну област Политиколошко-социолошке

студије, комисија је закључила да др Душан Спасојевић испуњава све критеријуме за избор у ово звање. У табели 1 приказани су захтеви за избор у звање ванредног професора на Универзитету у Београду у групацији друштвено-хуманистичких наука и радови који испуњавају ове захтеве, објављени од кандидатовог избора у звање доцента.

Критеријум: Објављена два рада из категорије M20 или пет радова из категорије M51 у периоду од последњег избора у звање из научне области за коју се бира	
1. Spasojević, Dušan (2019). Riding the wave of distrust and alienation – new parties in Serbia after 2008. <i>Politics in Central Europe</i> , Vol. 15, No. 1, pp. 139-162.	M24 (Q3 SJR листа)
2. Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (2018). Populistički <i>Zeitgeist</i> u “proevropskoj” Srbiji, <i>Politička misao</i> . god. 55, br. 3, str. 104-128.	M23 (часопис је на универзитетској листи престижних светских часописа и Q1 на SJR листи)
3. Miloš, Bešić i Spasojević, Dušan (2018). Montenegro, NATO and the divided society. <i>Communist and Post-Communist Studies</i> 51, pp. 139-150.	M23 (SSCI листа)
4. Спасојевић, Душан (2015). Социо-структурна парадигма у савременој политичкој науци”. <i>Српска политичка мисао</i> , посебно издање Социо-структурна парадигма у Србији, стр. 7-35.	M24
Критеријум: Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање.	
Спасојевић, Душан и Стојиљковић, Зоран (2019). Између уверења и интереса – идеологија и организација партија у Србији, Београд: Фабрика књига. ISBN 978-86-7718-194-9	M42
Критеријум: Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије M31 или M33.	
1. Spasojević, Dušan (2019). Populists’s influence on the state of democracy in transitional post-communist countries, u Dragičević Šešić, M. i Nikolić, M. (ur.) <i>Situating populist politics: arts and media nexus</i> . Beograd: Clio, Faculty of Dramatic Art, str. 63-82.	M33
2. Spasojević, Dušan (2019), Transforming Populism – From Protest Vote to Ruling Ideology: The Case of Serbia, u Beširević, V. (ur.) <i>The new politics of decisionism</i> , The Hague: Eleven publishing, str. 125-140.	M33
3. Kleut, Jelena i Spasojević Dušan (2015). Monitory democracy online: a case study of two Serbian initiatives, u <i>Democracy and Media in Central and Eastern Europe 25 Years on</i> , Dobek-Ostrowska & Glowacki (ur.), Frankfurt: Peter Lange Edition, str. 177-197.	M33
Критеријум: Један рад са научног скупа националног значаја објављен у	

целини категорије M61 или M63.	
1. Спасојевић, Душан (2017). Може ли популизам бити владајућа идеологија? у Симендић, М. (ур.) <i>Демократски отпори нормализацији ауторитаризма</i> . Београд: Удружење за политичке науке Србије, Факултет политичких наука, стр. 75	M63
2. Спасојевић, Душан (2016). Какве левице су могуће у Србији? у Орловић, С. (ур.) <i>Социјална демократија у Европи и концепт „доброг друштва”</i> . Београд: Центар за демократију, Friedrich Ebert Stiftung, стр. 183	M63
3. Зоран, Стојиљковић, Душан Спасојевић и Јелена Лончар (2015). Да ли је популизам неизбежан састојак политике у Србији?, у Кнежевић-Предић, В. (ур.) <i>Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту</i> . Београд: Факултет политичких наука, стр: 37-50.	M63

3. Искуство у педагошком раду са студентима и оцена педагошког рада

Спасојевић има више од десет година искуства у раду у настави са великим бројем студената, на корским и на смерским предметима. Студентске евалуације показују да студенти основних студија актуелне генерације оцењују рад наставника као позитиван, са збирном оценом у распону од 4.61-4.82, на предметима Политичка социологија савременог друштва, Савремена држава и Партије и партијски системи. Студенти посебно истичу да наставник подстиче студенате на активности, критичко размишљање и креативност, да води рачуна о студентским коментарима, да са њима комуницира на професионалан и етичан начин, као и да је непристрасан при оцењивању.

Поред тога активно је радио на стварању академског подмлатка и омогућавању студентима основних и мастер студија да објаве своје прве радове. Дobar пример ове праксе су три зборника која су штампана у серији Јавне политике у изборној понуди (анализе парламентарних избора 2012, 2012. и 2016. у Србији у сарадњи са Фондацијом Конрад Аденауер). У сваки од три зборника су били укључени студенти који су радили под менторством Спасојевића и других млађих колега са предмета.

4. Стручно-професионални допринос

Душан Спасојевић учествује у два научно-истраживачка пројекта које финансира Министарство науке Владе републике Србије - "Конституционализам и владавина права у изградњи националне државе - случај Србије" (интердисциплинарни програм са Правним факултетом Универзитета у Београду) и „Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту. Поред ових пројеката, од последњег избора у звање, Спасојевић је део две COST Акције – “Constituion-making and deliberative democracy” (2018-2022.) и Populist political communication in Europe (2014-2018). Такође, руководио је националним истраживачким тимовима у два међународна истраживања – Компаративној студији о кандидатима (Comparative Candidate Study) и Political Party Database пројекту. У важније истраживачке пројекте у којима је учествовао спадају и програм Центра за образовне

политике „Друштвена одговорност универзитета“, као и регионални програми „Компаративна анализа демократских перформанси парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе“ и „Балканска компаративна изборна студија“ који су се спроводили у оквиру РРПП програма Универзитета у Фрибургу.

Спасојевић је рецензент међународних (Party politics, Journal of Southeast Europe and Black Sea Studies, Contemporary Politics, Političke perspektive) и домаћих часописа (Социологија, Годишњак ФПН, итд.). Члан је редакције часописа Политички живот и члан Савета часописа Социологија.

Спасојевић је био ментор за два рада на постдипломским студијама (Јованчић Александар и Стојковић Релја), члан четири комисије за одбрану докторске дисертације (Александра Јерков, Жеравчић Горан, Димитријевић Милица и Дејан Бурсаћ) и члан више од 20 комисија за одбране мастер радова (списак достављен као део пријаве).

6. Допринос академској и широј заједници

Члан је Удружења за политичке науке Србије. Био је члан програмског савета Сабора политиколога 2017. године коју организује Удружење за политичке науке Србије.

Као предавач учествује у великом боју едукативних програма које спровode различите међународне органазације у Србији и региону. Учествовао је у пројектима под покровитељством ОЕБС-а, УСАИД, америчких фондација НДИ и ИРИ, немачких фондација ФЕС, КАС и Ханс Зајдел. Предавач је у програмима које спроводи Београдска отворена школа и невладина организација Црта.

7. Сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

Спасојевић сарађује са бројним образовним установама у земљи. У оквиру COST акције Populist political Communication in Europe био је члан организационог одбора конференције „Медији, демократија, популизам“ који је 2017. организовао Факултет драмских уметности. Учествоје у програмима Института за филозофију и друштвену теорију, као и конференцијама у оквиру интердисциплинарног пројекта са Правним факултетом Универзитета у Београду. Сарађује и са истраживачким организацијама цивилног друштва, као што су Центар за образовне политике (пројекат Друштвена одговорност универзитета) или Црта.

Важан део регионалне сарадње везан је и за два пројекта у оквиру РРПП програма – први (Компаративна анализа демократских перформанси парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе) који је укључивао партнере из Сарајева и Подгорице, и други (Балканска компаративна изборна студија) у којем су учествовала и колеге из Приштине. Дугорочни значај ових пројеката је стварање мреже истраживача на простору бише Југославије и веза између институција на том простору. Учествовао је и у два пројекта Универзитета у Бечу (Економски факултет и ЕРСТЕ Фондација) који су истраживали стање цивилног друштва у источној Европи.

Спасојевић, заједно са колегама са предмета, активно учествује у истраживачким и едукативним пројектима усмереним на развој демократских институција и демократске

политичке културе. У више наврата сарађивао је UNDP - Програмом за развој Уједињених нација на програмима сарадње са Народном скупштином републике Србије.

Закључак и предлог Комисије

Радови др Душана Спасојевића покривају широк спектар тема и приступа. Ипак, највећи део радова се креће у најужем пољу политичке социологије и разматрају однос државе и друштва, који се посматра кроз истраживања политичких партија и цивилног друштва. У овим истраживањима Спасојевић најчешће полази од структуралистичке позиције, али није на њу ограничен. У овом погледу, његови радови представљају оригиналан допринос политичкој науци и посебно области за коју се кандидат бира.

Комисија закључује да др Душан Спасојевић испуњава све услове за избор за радно место ванредног професора за ужу научну област *Политиколошко-социолошке студије*. Др Душан Спасојевић је:

1. објавио четири рада у часописима категорије M20 (минимум је два), од којих је један рад са SSCI листе (M23), два рада у категорији Q1 и Q3 на SJR листа или листи престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета и један рад у домаћем часопису (M24).
2. објавио научну монографију/књигу из научне области за коју се бира;
3. објавио у целини три рада са међународног научног скупа (минимум је један);
4. објавио у целини три рада са научног скупа националног значаја (минимум је један);
5. доказао да поседује педагошко искуство и добио позитивну оцену педагошког рада у студентској анкети (збирне оцене у опсегу 4.61-4.82);
6. учествовао у више међународних и домаћих научних пројеката;
7. испунио сва три изборна услова (сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству, доприноса академској и широј заједници и стручно-професионални допринос).

На основу свега изложеног у овом извештају, комисија је закључила да се ради о квалитетном кандидату који је у свом досадашњем раду показао своје научно-истраживачке и педагошке способности и стога предлаже Изборном већу Факултета политичких наука да др Душана Спасојевић изабере за ванредног професора са пуним радним временом за ужу научну област политиколошко-социолошке студије.

Београд, 27. децембар, 2019. године

КОМИСИЈА:

Проф. др Зоран Стојиљковић, редовни професор Факултета политичких наука
Универзитета у Београду, Председавајући

Проф. др Славиша Орловић, редовни професор Факултета политичких наука
Универзитета у Београду, члан

Проф. др Слободан Цвејић, редовни професор Филозофског факултета
Универзитета у Београду, члан